

הקדוש ברוך הוא לשמואל
(שמואל-א טו) נחמתי כי המלכתי
את שאול למלך, מה כתוב?
ויחר לשמואל, ויצעק אל ה' כל
הלילה. הניח הכל ולקח צעקה,
משום שהיא קרובה לקדוש-
ברוך הוא יותר מכלם. זהו
שכתוב ועתה הנה צעקת בני
ישראל באה אלי.

שנו רבותינו, זה מי שמתפלל
ובוכה וצועק עד שלא יכול
לרחש בשפתיו - תפלה זו
שלמה, שהיא בלב, ולעולם לא
חוזרת ריקם. אמר רבי יהודה,
גדולה צעקה שקורעת גזר דינו
של אדם מכל ימיו.

רבי יצחק אמר, גדולה צעקה
שמושלת על מדת הדין של
מעלה. רבי יוסי אמר, גדולה
צעקה שמושלת בעולם הזה
ובעולם הבא. בשביל צעקה
נוחל האדם העולם הזה
והעולם הבא, שכתוב (תהלים ק)
ויצעקו אל ה' בצר להם
ממצוקותיהם וצילים.

ומשה היה רעה את צאן יתרו
חתנו כהן מדן. רבי שמעון
פתח, (שיר ב) דודי לי ואני לו
הרעה בשושנים. אמר רבי
שמעון, אוי להם לבריות
שאינם משגיחים ואינם יודעים,
בשעה שעלה במחשבה לפני
הקדוש ברוך הוא לברא עולמו,
כל העולמות עלו במחשבה
אחת, ובמחשבה זו נבראו כלם,
זהו שכתוב כלם בחכמה עשית.
ובמחשבה זו, שהיא החכמה,
נברא העולם הזה והעולם של
מעלה.

נטה ימינו, וברא העולם של
מעלה. נטה שמאלו, וברא את
העולם הזה. זהו שכתוב (ישעיה
מח) אף ידי יסדה ארץ וימיני
טפחה שמים קרא אני אליהם ועמדו יחדו.
וכלם ברגע אחת (ובשעה אחת נבראו),
ועשה העולם וכל מה שיש למעלה, כדגמתו

המלכתי את שאול למלך. מה כתוב, ויחר
לשמואל, ויצעק אל יי' כל הלילה. הניח הכל,
ולקח צעקה, משום שהיא קרובה לקודשא
ברוך הוא יתיר מפלהו, הדא הוא דכתיב, ועתה
הנה צעקת בני ישראל באה אלי.

תנו רבנן, האי מאן דצלי ובכי וצעיק, עד לא
יכיל למרחש בשפוותיה, האי צלותא
שלימתא דהיא בלבא, ולעולם לא הדרא
ריקניא. אמר רבי יהודה, גדולה צעקה,
שקורע גזר דינו של אדם מכל ימיו.

רבי יצחק אמר, גדולה צעקה, שמושלת על
מדת הדין של מעלה. רבי יוסי אמר,
גדולה צעקה, שמושלת בעולם הזה ובעולם
הבא. בשביל צעקה נוחל האדם העולם הזה
והעולם הבא, דכתיב, (תהלים ק"ז) ויצעקו אל ה'
בצר להם ממצוקותיהם וצילים.

ומשה היה רועה את צאן יתרו חתנו כהן מדן.
(שמות ג) רבי שמעון פתח, (שיר השירים ב') דודי

לי ואני לו הרועה בשושנים. אמר רבי שמעון,
אוי להם לבריות, שאינם משגיחים ואינם
יודעים, בשעה שעלה במחשבה לפני הקדוש
ברוך הוא, לברא עולמו, כל העולמות עלו
במחשבה אחת, ובמחשבה זו נבראו כולם,
הדא הוא דכתיב, (תהלים ק"ד) כלם בחכמה עשית.
ובמחשבה זו, שהיא החכמה, נברא העולם
הזה, והעולם של מעלה.

נטה ימינו, וברא העולם של מעלה. נטה
שמאלו, וברא העולם הזה, הדא הוא
דכתיב, (ישעיה מ"ח) אף ידי יסדה ארץ וימיני
טפחה שמים. קורא אני אליהם ועמדו יחדו.
וכלם ברגע אחת (ובשעה אחת נבראו),
ועשה העולם

(מח) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים קרא אני אליהם ועמדו יחדו. וכלם ברגע אחת
ובשעה אחת נבראו, ועשה העולם הזה כנגד העולם של מעלה. וכל מה שיש למעלה, כדגמתו

למטה. וכל מה שיש למטה, פדוגמתו במים, והכל אחד. ברא בעליונים המלאכים - ברא בעולם הזה בני אדם, ברא בים לויתן, כמו שנאמר (שמות לו) לחבר את האהל להיות אחד. כתוב באדם, כי בצלם אלהים עשה את האדם, וכתוב (תהלים ח) ותחפרו מעט מאלהים. אם בני אדם חשובים במעשיהם (במעשיו) כל זה, והם אבודים ומספרו מעפר הבאר, במה באים לשאב ממנו? ובחר בעליונים, ובחר בישראל. לעליונים לא קרא בנים. לתחתונים קרא בנים. זהו שכתוב (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם. הוא קרא להם בנים, והם קראו לו אב, שכתוב (ישעיה סג) כי אתה אבינו. וכתוב דודי לי ואני לו. הוא בחר בי, ואני בחרתי בו.

הרעה בשושנים - הוא רועה בשושנים, אף על פי שהקוצים סביב להם, ואין אחר יכול לרעות בשושנים כמותו. דבר אחר הרעה בשושנים - מה שושן זה הוא אדם ומימיו לבנים, כף הקדוש ברוך הוא מנהיג עולמו ממדת הדין למדת הרחמים, וכתוב (שם א) אם יהיה חטאיכם פשנים פשג ילבינו. רבי אבא היה הולך בדרך, והיה עמו רבי יצחק. עד שהיו הולכים, פגש את אותם ורדים. נטל אחד רבי אבא בידו והיה הולך. פגש בהם רבי יוסי. אמר, ודאי ששכינה כאן, ואני ראיתי בידי רבי אבא ללמד חכמה רבה, שהרי ידעתי שרבי אבא לא נטל את זה אלא להראות חכמה.

אמר רבי אבא, שב, בני, שב. לשבו. הריח רבי אבא באותו הנהר. אמר, ודאי אין העולם

הזה, פנגד העולם של מעלה. וכל מה שיש למעלה, פדוגמתו למטה. וכל מה שיש למטה, פדוגמתו בים. והכל אחד. ברא בעליונים המלאכים, ברא בעולם הזה בני אדם, ברא בים לויתן, כמה דאת אמר (שמות לו) לחבר את האהל להיות אחד.

כתיב באדם, (בראשית ט') כי בצלם אלהים עשה את האדם. וכתוב, (תהלים ח) ותחפרו מעט מאלהים. אי בני נשא יקירין בעובדיהו (ג"א בעובדיו) כל הא, ואינון מתאבדין (ממטה) מעפר דבירא, במה אתיין לשאבא מניה. ובחר בעליונים, ובחר בישראל, לעליונים לא קרא בנים, לתחתונים קרא בנים. הדא הוא דכתיב, (דברים י"ד) בנים אתם לה' אלהיכם. הוא קרא להם בנים, והם קראו לו אב, (ישעיה ס"ג) כי אתה אבינו. וכתוב דודי לי ואני לו. הוא בחר בי, ואני בחרתי בו.

הרועה בשושנים, הוא רועה בשושנים, אף על פי שהקוצים סביב להם, ואין אחר יכול לרעות בשושנים כמותו. דבר אחר הרועה בשושנים, מה שושן זה הוא אדם, ומימיו לבנים, כף הקדוש ברוך הוא מנהיג עולמו, ממדת הדין למדת הרחמים. וכתוב (ישעיה א') אם יהיו חטאיכם פשנים פשג ילבינו. רבי אבא היה אזיל באורחא, והוה עמיה רבי יצחק. אדהוו אזלי, פגע באינון ורדים, נטל חד רבי אבא בידוי והוה אזיל. פגע בהו רבי יוסי, אמר ודאי שכינתא הכא, ואנא חמינא בידוי דרבי אבא, למילף חכמתא סגיא, דהא ידענא, דרבי אבא לא נטל האי, אלא לאחזאה חכמתא.

אמר רבי אבא, תיב פרי תיב. יתבו. ארח רבי אבא בהווא ורדא, אמר, ודאי אין